

Uluslararası Çevre Organizasyonlarının Web Sitelerini Kullanımları Üzerine Bir İçerik Analizi

A Content Analysis on the Usage of Websites of International Environmental Organizations

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Şermin TAĞ KALAFATOĞLU¹

Gönderim Tarihi: 28.05.2020 | Kabul Tarihi: 18.06.2020

Özet

Uluslararası alanda çevre, cinsiyet eşitliği, küreselleşme karşıtlığı, insan hakları, kadın hakları, işçi hakları, çiftçi hakları, vb... gibi farklı konularda etkinliklerini yoğunlaştırmış olan hükümet dışı organizasyonların bilgi ve iletişim teknolojilerindeki yenilikleri, avantajlarına olacak bir biçimde kullanmaları iletişim alanında çalışmalar gerçekleştiren akademisyenlerin sıklıkla çalıştıkları konulardan birisidir. Bu teknolojileri nasıl kullandıkları üzerinde farklı alanlarda çalışan organizasyonlardan örneklerin getirilmesi konunun daha somut bir biçimde ortaya konulabilmesi açısından önem taşımaktadır. Gerçekleştirilen bu çalışmada çevrenin flora ve faunasıyla birlikte bir bütün olarak algılanıp korunması üzerine faaliyet gösteren Nature Conservancy, World Wildlife Fund, Conservation International Foundation ve Environmental Defense Fund isimli dört uluslararası çevre organizasyonunun web siteleri bilgi sağlamak, organize olmak ve iletişim kurmak özelliklerini ortaya koymak üzere içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Gerçekleştirilen analiz neticesinde incelenen çevreci organizasyonlarının web sitelerinden bilgiyi aktarmak konusunda yoğun bir biçimde yararlandıkları, örgütlemek ve harekete geçirmek ile karşılıklı iletişim kurmak açısından ise daha az bir biçimde kullandıkları ortaya çıkmıştır.

Anahtar Sözcükler: Uluslararası çevreci organizasyonlar, çevre hareketi, web sitesi, içerik analizi.

Abstract

Non-governmental organizations, which have intensified their activities on different subjects such as environment, gender equality, anti-globalization, human rights, women's rights, workers' rights, farmers' rights, etc. in international arena, use the innovations in information and communication technologies in a way to be advantageous is one of the subjects that scholars frequently work. The introduction of examples from organizations working in different areas on how they use these technologies is important in terms of revealing the issue in a more concrete way. In this study, four international environmental organizations, Nature Conservancy, World Wildlife Fund, Conservation International Foundation and Environmental Defense Fund, which are operating on the perception and protection of the environment, are emphasized. Their websites have been examined with content analysis method to reveal the features of providing information, organizing and communicating. As a result of the analysis carried out, it has been found that the environmental organizations use their websites intensively to transfer information and use them less in terms of reciprocal communicating and organizing.

Keywords: International Environmental Organizations, environmental movement, websites, content analysis.

¹ Doç. Dr. Ordu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sinema ve Televizyon Bölümü.
E-posta: tagsermin@gmail.com, Orcid No: 0000-0002-5254-8874

Giriş

Yeni iletişim teknolojileri bilginin paylaşılması, yeni iş birliklerinin önünün açılması, ortaklaşa projelerin gerçekleştirilebilmesi, belgelerin ses, resim ya da video olarak paylaşılabilmesinin önünü açmaktadır. İletişim süreci bu teknolojiler sayesinde hızlanırken, mesajların akış yönü de çoklu hale gelmektedir. Paylaşımlar tekten teke, tekten çoğa, küçük bir gruptan küçük bir gruba ya da daha büyük grupların arasında gerçekleştirilebilmektedir. Kullanılan yeni teknolojilerin içerisinde başta farklı teknolojilerin bir toplamına işaret eden İnternet olmak üzere, intranet, ekstranet, elektronik posta, haber grupları, elektornik posta listeleri ve web gibi yeni iletişim ortamları yer almaktadır.

Yeni iletişim ortamlarındaki iletişim ile eski iletişim ortamları karşılaştırıldığında farklılık olarak öne çıkan unsurların içerisinde Thompson (1995), Slevin (2000) ve Thurlow, Lengel ve Tomic (2004) gibi araştırmacılar; iletişim sürecine iletilerin üretilmesi açısından yalnızca büyük bütçeye sahip olan organizasyonların yanı sıra, daha düşük bütçeli olan kesimlerin de katılabilmesini belirtmektedirler. Ayrıca yeni teknolojiler sayesinde iletişim süreci de etkileşime daha açık hale gelmektedir. Kullanıcılar yalnızca iletilerin alıcısı olmak konumundan çıkarak iletişim sürecine daha aktif olarak katılabilmektedirler. Yeni iletişim teknolojilerinin bilgiyi saklama kapasitelerinin genişliği sayesinde, kullanıcılar kendileri için uygun olan bir zaman diliminde iletileri alımlamaktadırlar. Geleneksel kitle iletişim araçlarıyla gerçekleştirilen iletişimde mesajların hedeflediği kesim geniş bir izler kitleyken, yeni iletişim teknolojileri çok daha dar kesimlere yönelik olarak iletişim akışının gerçekleşmesini sağlayabilmektedir.

Yeni iletişim teknolojileri eski teknolojilerin yanında hız ve maliyet açısından kullanıcılarına avantajlar sağlamanın yanı sıra İnternet, elektronik posta, web gibi sağladığı çeşitli ortamlar sayesinde iletilmek istenen mesajların daha geniş kesimlere ulaştırılabilmesi, istenen bilgilerin yayılması, çevrimiçi ya da dışı aktivitelerin düzenlenmesi, organizasyonel yapının güçlendirilmesi, yeni katılımcıların katkılarının gerçekleştirilebilmesi ve parasal olarak destek sağlamak isteyenlere ulaşılabilmesi gibi olanakların önünü açmaktadır. Bu dijital ortamlar kullanıcılarına ekonomiklik, teknolojik gelişmişlik ve politik katılım açısından önemli avantajlar sağlamaktadır.

Yeni iletişim teknolojileri iletilerin geniş kesimlere ekonomik bir biçimde ulaştırılması açısından özellikle de maddi kaynak olarak sınırlılıklara sahip olan toplumsal hareketlere, sivil toplum örgütlerine ve organizasyonlara uluslararası ölçekte görünür olmak konusunda etkili bir biçimde yardımcı olabilmektedir. Organizasyonlar açısından etkinlik gösterdikleri alanlara ilişkin bilginin yayılması ve bu bilgiye websiteleri gibi çeşitli dijital iletişim ortamlarında erişim sağlanması bilgi akışının değişimi ve dönüşümü açısından önem taşımaktadır. Mesajların etkili bir biçimde yayılması yönünde dijital ortamlar fırsatlar sağlarken, aynı zamanda farklı konularda etkinlikleri bulunan organizasyonların iç iletişimlerini daha ekonomik bir biçimde gerçekleştirebilmenin de önünü açmaktadırlar. Yeni iletişim ortamları, iletişim olanaklarının kullanımı yönünden maddi açıdan yetersiz kaynağa sahip olan organizasyonlara kendilerinden daha iyi durumdakilerle eşitleyici olanakları sağlamaktadır. Slevin'in (2000) de vurguladığı gibi İnternet ve bünyesinde barındırdığı teknolojiler kaynak açısından hem zengin hem de kısıtlı olanların kullanımına açık iletişim ortamlarıdır.

Yeni iletişim teknolojilerinin sağladığı teknolojik avantajların içerisinde yeni insanların desteğini sağlamak ve hedeflerini gerçekleştirmek üzere toplumsal hareketin ya da sivil toplum örgütünün saflarına katılmaları yönünde ikna edilmeleri gibi katılım düzeyinin doğrudan artışı yönü de yer almaktadır. Katılım açısından maliyetlerde yaşanan düşüş (çevrimiçi olarak gerçekleştirilen etkinliklere katılımın herkese açık ve ücretsiz olması gibi), kolektif kimliğin oluşturulmasının desteklenmesi ve topluluk yaratımının sanal olarak da olsa gerçekleşmesi bilgi ve iletişim teknolojilerinin sağladığı katılımın arttırılması yönündeki avantajların içerisinde yer almaktadır. Bonchek (1995, 1997), iletişim ve koordinasyon açısından yeni iletişim teknolojilerinin sağladığı fırsatlar sayesinde grupların biçimlendirilmesi, grupların verimliliğinin artması, organizasyona yeni katılımların sağlanması ve bu katılımların organizasyon çatısının altında sürekliliğinin gerçekleştirilebilmesi konularında önemli avantajların elde edildiğini vurgulamaktadır.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin sağladığı avantajların içerisinde ortak ilgilerin etrafında insanların bir araya gelebileceği sanal toplulukların oluşumuna gerekli zeminin hazırlanması da yer almaktadır.

Sanal topluluklar elektronik medya aracılığıyla biçimlenen ve ortaya çıkan sosyal ağlardır. Yeni medya ortak ilgisi olan insanların sanal olarak bir araya gelerek deneyimlerini paylaşmalarına; sorularına cevap, duygusal destek ve yardım bulmalarına aracılık etmektedir. Bu türde topluluklar world wide web'den önce de (bülten panoları ve özel ağlarla) varken, günümüzde sanal topluluklar için birincil araç olarak İnternet, e-posta listeleri, haber grupları, tartışma forumları ve sohbet odaları öne çıkmaktadır (Tağ Kalafatoğlu 2015a:385).

Bu topluluklar da çeşitli konularda mücadele eden organizasyonlar tarafından kollektif bir biçimde harekete geçmeleri konusunda motive edilebilmektedirler. Arquilla ve Ronfeldt (2001), Myers (2000), Brainard ve Siplon (2000) gibi araştırmacılar yeni iletişim teknolojilerinin kollektif kimlik oluşturulması ve daha sonrasında kollektif eylem için yönlendirilebilmeleri açısından olanak sağladıklarını vurgulamaktadırlar. Diani (2000) bilgi ve iletişim teknolojilerinin toplulukta dönüşümlere yol açmasının sosyal hareket organizasyonlarının yapısıyla da bağlantılı olduğunu belirtmektedir.

Bell, Loader, Pleace ve Schuler (2004), Negroponte (1996), Dertouzos (1997), Rheingold (1993) gibi araştırmacılar, yeni iletişim teknolojilerinin insanların bir gruba ait olma hissi yaratmasının yanı sıra yaşamları üzerinde etkide bulunan kararların alınması süreçlerini etkilemek yönünde aktif olabilmeleri için yeni fırsatlar yarattığını belirtmektedir. İnsanlar politik olarak aktif olmak için çeşitli çevrimiçi olanaklardan yararlanabilmekte ve politik kararların alındığı süreçlere daha doğrudan bir biçimde müdahil olabilmektedir. Yönetenler ile yönetilenler arasında iletişim daha doğrudan bir hale gelebilmekte ve çevrimiçi olarak gerçekleşen aktivizm, yeni türde politik katılımların kapısını aralamaktadır.

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin sağladığı teknolojik avantajların bir yönünü de dijital ortamların kullanımı sayesinde iletilerin üretilmesi ve aktarılması süreçlerinde yaşanan dönüşümler oluşturmaktadır. Juris (2005), yeni iletişim teknolojilerinin hem iletişimin kalitesini, kapasitesini ve hızını arttırmak açısından etkide bulunduğunu hem de iletilerin üretiminde ses, görüntü ve metin temelli içeriğin bir arada kullanılabilmesini belirtmektedir. Böylelikle mesajlar hem çok hızlı bir biçimde yayılırken hem de içerik dikkat çekici bir biçimde tasarlanabilmektedir. Ayrıca teknolojik avantajların içerisinde yer alan önemli bir unsur da eski ve yeni medya teknolojilerinin yakınsamasıdır. Thurlow, Lengel ve Tomic (2004), bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin eski medyayı daha etkileşimli hale getirdiğini vurgulamaktadır. Bu durumda da etkileşim unsuru yeni iletişim teknolojilerinin sağladığı bir diğer avantaj olarak ortaya çıkmaktadır.

Etkileşim özelliği yeni iletişim ortamlarını eski olanlarından ayıran en önemli unsurlardan biri olarak ifade edilmektedir. Geleneksel kitle iletişiminde mesajların akışı tek yönlüken yeni iletişim teknolojilerinde kullanıcının mesajı alımlamakla kalmadığı, sürece aktif bir biçimde katıldığı, mesajın üretimine etkide bulunabildiği ve mesajın akışının karşılıklı olduğu bir süreç öne çıkmaktadır.

Rafaeli kitle iletişim araçlarına ilişkin etkileşim kavramı üzerine çalışmalar gerçekleştiren ilk kuramcılar içerisinde yer almaktadır. Çalışmalarının büyük bir bölümü bilgisayar dolayımı iletişim ortamları üzerine gerçekleştirmiştir. Rafaeli'nin (1988) yaptığı tanımlamaya göre etkileşim "bir dizi ileti alış-verişinde herhangi bir üçüncü (veya daha sonraki) iletme (ya da ileti) bağlı olmasıdır". İki yönlü iletişim modelinde tepkisel olarak gerçekleşen iletişim sürecinde daha önceki mesajların sonrakileri şekillendirmesi söz konusudur. Rafaeli ve Sudweeks (1997) daha sonra bu tanımları revize etmişler ve etkileşimi "bilgisayar dolayımı gruplara özgü olabilen büyüleyici ve cazibeli kökenlere karşı mücadele eden teorik bir yapı" olarak tanımlamışlardır... Etkileşimin tanımı gerçekleştirilirken araştırmacılar farklı unsurlara vurgu yapabilmektedir. Ha ve James (1998) bilgi toplamayı, Bucy

(1999) erişilebilirliğe, Kioussis (2002) kullanıcı algısını, McMillan ve Downes (2000) kullanıcı kontrolünü, Chung (2004) kullanıcıların davranışlarına ilişkin bilgi toplanmasına vurgu yapmaktadırlar (Akt. Tağ Kalafatoğlu 2017:434).

Yeni medya kullanıcılarına daha ucuz bir biçimde mesajlarını hedefledikleri kesimlere iletmeleri olanağını vermektedir. Aynı zamanda hem organizasyonun içinde hem de dışındaki iletişim süreçlerinin ekonomik bir biçimde gerçekleşmesi dijital ortamlar sayesinde mümkün olmaktadır. Yeni iletişim ortamlarının sağladığı ekonomik avantajların yanı sıra teknolojik avantajlar da bulunmaktadır. Teknolojik avantajlar kolektif kimliklerin oluşması, kolektif eylemlerin oluşturulup yönlendirilebilmesi, grup aidiyetlerinin geliştirilmesi sayesinde sanal toplulukların oluşturulması ve yeni türde politik aktivizmin ortaya çıkışını kolaylaştırmaktadır. Ayrıca teknolojik avantajlar ile mesajların üretilmesi, iletilmesi süreçlerinde önemli değişimler gerçekleşmekte ve iletişim araçları etkileşime daha açık hale gelmektedir.

Çevre Hareketi, Uluslararası Çevreci Organizasyonlar ve Yeni Medya Kullanımları

Çevrenin korunması; havanın, suyun, toprağın, bitki örtüsü ve hayvanların korunması gibi farklı konu başlıkları altında geniş bir alanı kapsamaktadır. Çevreye ilişkin ortaya çıkan sorunlar tüm insanlığın geleceğini tehdit ettiğinden ulusal ve uluslararası oluşumlar tarafından büyük bir dikkatle incelenmekte ve sorunların ortadan kaldırılabilmesi için daha geniş kesimlerin katılımı sağlanmaya çalışılmaktadır.

Çevre hareketi, çevre sorunlarına çözüm arayışı içerisinde olan ve tarihsel kökleri on dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısına kadar uzanan bir harekettir. Özellikle Endüstri Devrimi'nin üretim, tüketim ve şehirleşme süreçlerinde yarattığı dönüşüm sonucunda çevre hareketi, çevreye karşı duyulan hassasiyet ile birlikte 1800'lü yılların sonunda güçlü bir biçimde gelişmiştir. Hareketin mücadele ettiği alanlar çok çeşitlilik taşımakta başlangıçta çevrenin biyolojik çeşitliliğiyle birlikte korunmasına odaklanılırken daha sonrasında nükleer enerji kullanımının çevre ve insan sağlığı üzerindeki etkileri, çevresel kirlenme ve yaşam kalitesine olan etki, sürdürülebilirlik ve çevresel problemler, küresel ısınma ve çevre eğitimi gibi konulara doğru ilgi alanı genişletilmiştir. Bu çeşitlilikte yaşanan çok farklı çevresel sorunların ve felaketlerin etkisi olmuştur.

Bu konu alanlarında çevrenin korunması gözetilerek politikaların üretilmesi ve uygulanması yönünde çabalarda, uluslararası ölçekte faaliyet gösteren çevreci organizasyonların katkısı önem taşımaktadır. Bu organizasyonlar çevre hareketi içerisinde de önemli bir yere sahip olup, dikkat çeken etkinlikleri hem çevrimiçi hem de çevrim dışı olarak göstermektedirler. Yeni medyanın getirdiği avantajlar, çevre için mücadele eden ve farkındalık yaratmaya çalışan organizasyonlar için hem mücadele ettikleri konuların neden önemli olduğu, bunların neler olduğu ve önlem olarak nelerin yapılması gerektiğine ilişkin bilginin daha yaygın bir kesime ulaştırılmasında hem de bu kesimleri amaçlarını gerçekleştirebilmek adına hareketlerine destek olmak ve harekete geçirmekte yeni fırsatlar sağlamaktadır.

Yeni medya çevreci politikalar üzerinde son yıllarda merkezi bir rol üstlenmiş durumdadır. Özellikle yeni medyanın aracılık etmek, anlamlar oluşturmak, bunları şekillendirmek, semboller yaymak, çevrim içi stratejiler geliştirmek ve taktikler yaratmak konusunda sağladığı avantajlar çevreci hareket içerisinde yer alan organizasyonlar tarafından kullanılmaktadır. İnterneti çevrim içi eylemleri için platform olarak kullanan bu organizasyonlar daha geniş bir kesime ulaşmayı amaçlamaktadırlar (Tağ Kalafatoğlu 2015b:312).

Castells (2009) İnternetin çevreci oluşumlar için sahip olduğu potansiyellerin varlığına dikkatleri çekerek, örgütlenmek ve harekete geçmek açısından işlevsel olduğunu vurgulamaktadır. Kurniawan ve Rye (2014) çevre için mücadele veren aktivistlerin, çevreci hareketin, çeşitli hükümet dışı organizasyonların ya da çevreci oluşumların yeni medyanın sağladığı ortamları kullanarak çevreye

ilişkin yapmayı hedefledikleri koruyucu etkinlikleri gerçekleştirebildiklerini ve var olan sorunların giderilebilmesi için de çeşitli türde kampanyalar düzenleyebildiklerini belirtmektedir. Çevreci organizasyonlar yeni medyayı kullanarak çevrenin korunmasına ilişkin bir bilincin oluşturulmasını, çevresel felaketlerin tüm insanlığı ilgilendiren konular olmasını ve sağlıklı bir gelecek nesil için atılması gereken en önemli adımların içerisinde çevreye ilişkin olanların yer almasını vurgulamaktadırlar.

İnternetin çevreci harekete, organizasyonlarına ve aktivist gruplarına çeşitli kampanyaların devamlılığı için yaşamsal bir ortam sağladığı görülmektedir. Çevre odaklı olan organizasyonlara sahip oldukları hedeflere ulaşmakta, hedef kitlelerine erişimde, iletmek istedikleri mesajları ekonomik bir biçimde hızlıca yaymalarında, bilgi aktarmakta ve belirli amaçlar doğrultusunda insanları harekete geçirmekte yeni medyanın sağlamış olduğu avantajlardan yararlanmaktadır.

Çevreci organizasyonlar çevrenin korunmasına ilişkin gerekli olan bilgiyi, yürüttükleri kampanyaları ve hedeflerini görece özgür bir biçimde, merkezi eşik bekçileri olmaksızın websiteleri üzerinden veya sosyal medya ağlarını kullanarak aktarabilmektedirler. Bu yeni iletişim ortamları aynı zamanda geniş bir kitle içerisinde daha odaklı olarak kullanılan dil, yaşanılan bölge ve ilgi alanlarına göre kullanıcılarına kişiselleştirme olanaklarının kullanımını sağlayabilmektedir. Bu türde bir bilgi akışı, hedefledikleri kitleyle ve etkinlik gösterdikleri konu alanlarına ilgi duyan insanlarla bir kamuoyunun oluşumu açısından önem taşımaktadır. Ele aldıkları konulara ilişkin yaratılacak olan farkındalık kitlesel medyanın konuya ilgi duymasını ve çok daha geniş kesimlere erişimin önünün açılmasını sağlayabilmektedir.

Yeni iletişim teknolojileri iletişimin ve bilgi akışının yanı sıra çevre alanındaki organizasyonlar için yeni türde politik aktivizm olanaklarını da gündeme getirmektedir. Çevrim dışı olarak gerçekleştirilen toplantıların, eylemlerin ve kampanyaların kitleyle paylaşımı bu ortamlarda gerçekleştirilmektedir. Bunların yanı sıra çevrim içi olarak gerçekleştirilen ve karar alma süreçlerindeki kişilerle temasın sağlanabildiği aktivizm yollarını da katılımcılara seçenek olarak sağlamaktadır. Bu türdeki aktivizmin içerisinde e-posta bombardımanı, elektronik imza kampanyaları, sanal oturma eylemleri, korsanlık, virus ve solucanların kullanımı gibi çevrimiçi ortamda gerçekleştirilen eylemler yer almaktadır. Bu eylemler çevreci organizasyonların grup üyeleri veya daha genel kamunun, çevreyi ilgilendiren bir konunun karar alım sürecinde etkide bulunmalarına yöneliktir.

Bilgi ve iletişim teknolojileri, çevreci organizasyonların mücadele ettikleri konulara ilgi duyan kesimin; bu türdeki organizasyonlarla, çevreci hareketle, yürütülen kampanyalarla ya da bunlara dahil olmuş kişi ve gruplarla bağlantıların kurulmasını, sürdürülmesini ve güçlendirilmesini sağlamaktadır. Bu dijital iletişim ortamlarının sahip olduğu etkileşim özelliği sayesinde çevresel sorunlara ilgi duyan kişiler organizasyonda yer alanlarla daha doğrudan bir iletişim içerisinde bulunabilmektedir. Ayrıca yeni iletişim teknolojilerinin kullanılması çevreci organizasyonlara ilgi duyanların; kendileri gibi düşünen, ortak kaygılara sahip olan ve çeşitli çözüm arayışlarının parçası olmak isteyen daha geniş bir kesimle etkileşimde bulunmasının önünü açmaktadır. Bu sayede hem kolektif bir kimliğin oluşumu, sanal bir topluluğun parçası olunması ve ortak hedefler çerçevesinde organize olunarak harekete geçilmesi mümkün olabilmektedir.

Yeni iletişim ortamları pek çok toplumsal harekete ve onların organizasyonlarına avantajlar sağladığı gibi çevre hareketine ve organizasyonlarına da önemli katkılar getirmektedir. Bunların en başında bilgi ve mesajların ekonomik, hızlı, yüksek kalitede ve farklı medya içeriğini kullanarak üretilmesi, iletilmesi ve saklanması gelmektedir. Bu teknolojiler çevreci organizasyonların odaklanılan konularda geniş bir kesimi bilgilendirip, harekete geçmelerine ilişkin kamuoyunun oluşturulması açısından yararlı olabilmektedirler. Ayrıca çevresel sorunlarda insanların dahil olabilecekleri yeni aktivizm olanaklarını sağlayan bu teknolojiler, insanların çevreci organizasyonla daha sıkı bağlar geliştirmesini de sahip oldukları etkileşim özelliği sayesinde kurulan karşılıklı iletişim ile kolaylaştırmaktadır.

Yöntem

Gerçekleştirilen bu çalışmada yeni iletişim ortamlarının sağladığı avantajlardan yola çıkarak çeşitli çevresel hedefleri gerçekleştirebilmek için uluslararası boyutta mücadele eden çevre organizasyonlarının, web sitelerini kullanımları araştırılmaktadır. Çalışmada aşağıda yer alan araştırma sorularına yanıt aranmıştır.

1. Çevre organizasyonlarının web sitelerinin bilgi sağlamak açısından sahip olduğu özellikler nelerdir?

2. Organizasyonların web sitelerinde kullanıcıları örgütlemek ve harekete geçirmek açısından ne türde özelliklere yer verilmektedir?

3. Organizasyonların web sitelerinde çevresel konulara ilgi duyanların organizasyonla bağlarının güçlendirilebilmesi için geliştirilen iletişim kurma biçimleri nelerdir?

Bu sorulara yanıt verebilmek amacıyla çalışmada yöntem olarak içerik analizi kullanılmıştır. Bu yöntemde analize tabii tutulan metin çok çeşitlilik gösterebilmekte olup, yazılı, fotografik, video veya ses içerikli olabilmektedir. Krippendorf (1980) içerik analizinin çalışmanın gerçekleştirildiği bağlam çerçevesinde geçerli ve güvenilir sonuçlar elde etmekte kullanıldığını vurgularken; Neuman (2004) analize tabii tutulan metnin içeriğinin objektif ve sistemli bir biçimde sayısal olarak ortaya konulduğunu belirtmektedir.

Gerçekleştirilen çalışmanın evrenini uluslararası çevre organizasyonunun web siteleri oluşturmaktadır. Bu geniş evrenden örneklem seçiminde araştırmacı Forbes dergisinin 2017 yılında yayınladığı Amerika'daki en büyük 100 hayır kurumu listesinden yararlanmıştır. Liste, hayır kurumlarının gelirlerine ilişkin beyannamelerine, yıllık raporlarına ve bireysel yardım kuruluşlarının açıklamalarındaki bilgilere dayanarak hazırlanmaktadır. Forbes, organizasyonları değerlendirirken özel bağışların miktarını, toplam harcamalarının ne kadarının kuruluş amaçlarını oluşturan hayır işlerine gittiğini, etkili bir biçimde bağış toplanıp toplanmadığı ve giderler ile gelirlerin eşit olmasını göz önünde bulundurmaktadır (https://www.forbes.com/top-charities/list/#tab:rank_industry:Environment_2FAnimal)

Listede yer alan çevre konularında faaliyet gösteren organizasyonların sayısı dört olup, isimleri şu şekildedir: Nature Conservancy, World Wildlife Fund, Conservation International Foundation ve Environmental Defense Fund isimli organizasyonların kuruluş tarihleri, gerçekleştirmeye çalıştıkları amaçlar ve faaliyet alanlarına ilişkin bilgilere aşağıda yer verilmektedir (https://www.forbes.com/top-charities/list/#tab:rank_industry:Environment_2FAnimal).

Nature Conservancy (Doğayı Koruma): Organizasyon 1951 yılında kurulmuş olup, 30'dan fazla ülkede suyun ve toprağın korunması konusunda faaliyet göstermektedir. Farklı alanlarda uzmanlıkları olan çalışanları, 600'ün üzerinde bilimadamıyla birlikte sayıları 70'in üzerinde olan ülkedeki korunması gereken alanlar için çalışmalarını sürdürmektedir. Nature Conservancy ayrıca bu çalışmalarında pek çok gönüllüden, çalıştıkları ülkelerin hükümetlerinden, yerel kar amacı gütmeyen organizasyondan ve oluşumdan destek almaktadır. Organizasyon, Afrika, Asya ve Pasifik Adaları, Avustralya, Karayipler, Avrupa, Hindistan, Latin Amerika ve Kuzey Amerika'da doğanın, bitki örtüsü ve hayvan türleriyle birlikte korunması, gelecek nesillere sağlıklı bir biçimde ulaştırılabilmeleri için çalışmaktadır (<https://www.nature.org/?intc=nature.tnav.logo>).

World Wildlife Fund (Dünya Yaban Hayatı Fonu): Var olan koruma gruplarıyla işbirliği içinde çalışmak ve dünya çapında mali destek getirmek için uluslararası bir bağış toplama organizasyonu olarak 1961 yılında oluşturulmuştur. WWF'in çalışmaları, türlerin ve doğanın korunmasından yola çıkarak gelişen teknolojiyle bağlantılı bir biçimde değişen ve daha yaygın alanları tehdit eden çevresel tehditleri içine alacak bir şekilde gelişmiştir. WWF çevresel sorunlarla başa çıkmak konusunda yeni stratejiler geliştirerek, insan odaklı olarak hareket etmeyi kendisine amaç edinmiştir. Özellikle altı ana alan etrafından etkinliklerini organize eden WWF, web sitesinde bu alanları: Ormanlar,

deniz, tatlı su, yaban hayatı, yiyecek ve iklim olarak belirtmektedir. Bu altı alanı entegre bir biçimde ele alarak, doğal kaynakların daha iyi bir biçimde kullanılabilmesinin ve kendi kaynaklarının da dünya çapında hassas bölgeleri, türleri ve toplulukları korumak için yönlendirilebileceğinin altını çizmektedirler (<https://www.worldwildlife.org/>).

Conservation International Foundation (Uluslararası Koruma Vakfı): Organizasyon, 1987'deki kuruluşundan itibaren 77 ülkede 1200 civarında korunaklı bölgenin desteklenmesine ilişkin çalışmalarda bulunmuştur. Hem karada hem de denizde 601 milyon hektarlık bir alanın korunmasına ilişkin projeler gerçekleştiren organizasyon, doğanın korunmasına ilişkin 30 ülkede uluslararası çapta koruma politikalarını hayata geçirmeye çalışmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri temelli olan bu çevre organizasyonu, doğanın besin, içilebilir su kaynağı ve geçim kaynağı olarak korunması için bilime, politikaya ve iş çevreleri ve yerel topluluklarla kurulan ortaklıklara dayanarak çözüm üretmektedir (<https://www.conservation.org/>).

Environmental Defense Fund (Çevresel Savunma Fonu): Kurulduğu tarih olan 1967'den bugüne çeşitli çevresel problemler için yenilikçi çözümler üreten bir organizasyon olma yolunda çabalamaktadır. Organizasyonun ortaya çıkışında DDT isimli pestisitinin kullanımına karşı mücadele eden bir grup insanın önce Long Island'da daha sonrasında ise tüm Amerika Birleşik Devletleri'nde kullanımını yasaklatması çalışmaları yer almaktadır. Yerel bir grup insan ve çevre konusunda başlattıkları bu girişimde başarılı olunca, daha organize bir biçimde hareket ederek çevrenin korunmasına ilişkin çalışmalarını genişletmek üzere Çevresel Savunma Fonunu oluşturmuşlardır. Organizasyon, günümüzde 2 milyondan fazla üyesiyle çevre konusunda uzun vadeli çözümler getirmek üzere çalışmalarına devam etmektedir (<https://www.edf.org/>).

Çevre konularına odaklanan bu dört organizasyonun web sitesine; bilgi sağlamak, örgütlemek ve harekete geçirmek ve organizasyonla iletişim kurma biçimlerini ortaya koymak için içerik analizi uygulanmış olup, araştırmacı aşağıda yer alan özelliklere göre web sitelerini değerlendirmiştir.

Boyutlar	Özellikler
Bilgi sağlamak	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizasyon hakkında bilgi sağlamak (about us) 2. Çalışma alanlarına ilişkin bilgi (what we do/our work) 3. Çalışma bölgelerine ilişkin bilgi (where we work) 4. Çalışanları hakkında bilgi 5. Yöneticileri hakkında bilgi 6. Hazırlanan bilimsel çalışmaların raporları 7. Yıllık faaliyet raporu (annual report) 8. Finansal rapor 9. Nasıl çalıştıkları hakkında bilgi (how we work) 10. Bilgi içerikli oyunlar 11. Eğitsel materyaller (educational kits for educators)
Örgütlemek ve harekete geçirmek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gönüllülük olanakları (volunteer) 2. Çevrimiçi imza kampanyaları 3. E-kart göndermek 4. Yerel eylemlerin örgütlenmesi 5. Ulusal eylemlerin örgütlenmesi 6. Etkinlik takvimi 7. Örgütlenmek için materyal temini (flyer, banner, toolkits) 8. Organizasyonlarına üye kazandırmak 9. Bağış toplamak

İletişim kurma biçimleri	<ol style="list-style-type: none">1. Bölge sorumlularının e-posta adresleri2. Organizasyonun başkanının e-posta adresi3. Organizasyonun çalışanlarının e-posta adresi4. Web sitesinin düzenleyicisinin (webmasterın) e-posta bilgisi5. Haber/blog/makalelerde yazarın e-posta adresi6. Haber/blog/makalelerde okuyucuların yorum bırakabilmeleri7. Soru-cevap bölümü8. Sohbet
--------------------------	--

Tablo 1. İçerik Analizinin Boyutları ve Özellikleri

Çalışmada incelenen web sitelerine uygulanan içerik analizinin kategorileri organizasyonların web sitelerinin değerlendirilmesi ve literatürde yer alan çalışmalardan yola çıkılarak oluşturulmuştur. Kodlayıcılar arasında güvenilirliğin test edilebilmesi için alanda çalışan bir başka araştırmacıdan yararlanılmıştır. Web siteleri iki araştırmacı tarafından içerik analizinde yer alan kategoriler çerçevesinde kodlanmıştır. İki araştırmacı arasında kodlayıcılar arası güvenilirlik Scott's Pi'ye göre 0,96 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen güvenilirlik, yaygın kabul edilen düzey olan $\geq 0,80$ 'in üzerindedir.

Bulgular

Uluslararası etkinliklerde bulunan çevreci organizasyonların web sitelerini kullanımı bilgi sağlamak, örgütlemek ve harekete geçirmek ve organizasyonla iletişim kurmak üzere üç boyut çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Yeni iletişim olanaklarının farklı çevreci organizasyonlara sağladığı avantajların içerisinde detaylı bir biçimde, ulaşmak istedikleri hedefleri, gerçekleştirdikleri çalışmaları, projeleri ve organizasyonlarının geçmişi hakkında bilgi sağlamak yer almaktadır. Organizasyonlar, herhangi bir biçimde zaman ve yer sınırlaması olmaksızın web sitelerinde üzerinde çalıştıkları konular hakkında alana ilgi duyan insanlara detaylı bilgiler sağlamaktadırlar. Stein (2009) ve Denning (2001) toplumsal hareketlerin kendilerine ilişkin bilgiyi birincil kaynaktan hedefledikleri kesimlere ulaştırmak için yeni iletişim ortamlarını kullanabildiklerini belirtmektedir. Web siteleri bu anlamda yoğun bir biçimde kullanılan alanlar olarak durmaktadırlar.

Aşağıda yer alan tabloda çalışma çerçevesinde ele alınan dört çevreci organizasyonun web sitesinde bilgi sağlamak boyutuna hangi özellikleriyle yer verdikleri gösterilmektedir. Bilgi sağlamak boyutu onbir özellik çerçevesinde değerlendirilmiştir. Organizasyon hakkında bilgi sağlamak, çalışma alanlarına ilişkin bilgi, çalışma bölgelerine ilişkin bilgi, çalışanları hakkında bilgi, yöneticileri hakkında bilgi, hazırlanan bilimsel çalışmaların raporları, yıllık faaliyet raporları, finansal raporlar ve nasıl çalıştıkları hakkında bilgi gibi özelliklere incelenen çevreci organizasyonların tamamının web sitesinde yer verilmiştir. Bu özelliklerin dışında bilgi içerikli oyunlar ve eğitsel materyaller gibi özellikler ise yalnızca World Wildlife Fund isimli çevreci organizasyonun web sitesinde bulunmaktadır.

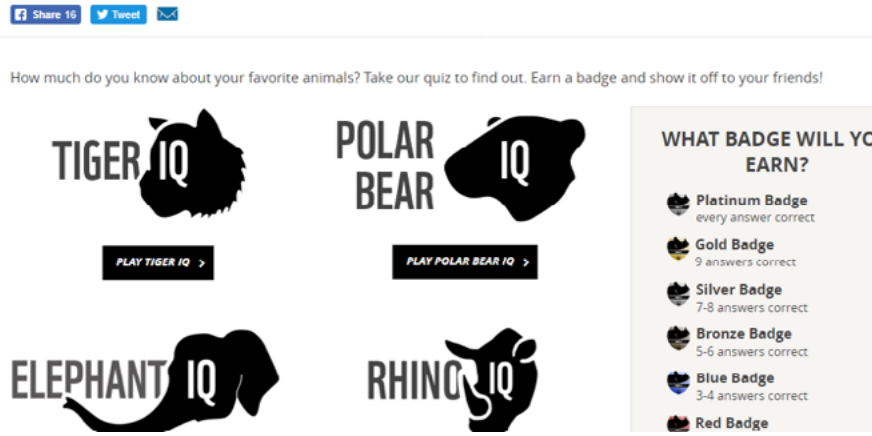
Bilgi Sağlamak	Toplam Sayı (N=4)
Organizasyon hakkında bilgi sağlamak (about us)	4
Çalışma alanlarına ilişkin bilgi (what we do/our work)	4
Çalışma bölgelerine ilişkin bilgi (where we work)	4
Çalışanları hakkında bilgi	4
Yöneticileri hakkında bilgi	4
Hazırlanan bilimsel çalışmaların raporları	4
Yıllık faaliyet raporu (annual report)	4

Finansal rapor	4
Nasıl çalıştıkları hakkında bilgi (how we work)	4
Bilgi içerikli oyunlar	1
Eğitsel materyaller (educational kits for educators)	1

Tablo 2. Bilgi Sağlamak Boyutu

Aşağıda yer alan şekilde World Wildlife Fund isimli organizasyonunun web sitesinde yer alan kaplan, kutup ayısı, fil ve gergedana ilişkin bilgi testlerinin yer aldığı sayfa görülmektedir. Bu testlere katılanlara türleri tehdit altında bu hayvanlara ilişkin vahşi doğadaki sayıları, ne kadarının yok olduğu, türlerinin neden tehdit altında olduğu gibi sorular sorulmakta ve çoktan seçmeli şıklar arasından seçim olanağı sağlanmaktadır.

Animal Trivia Games

Şekil 1. World Wildlife Fund'ın Bilgi Testleri, <https://www.worldwildlife.org/>, Erişim Tarihi: 10.07.2018

Bilgi sağlamak boyutunda değerlendirilen özelliklerden bir diğeri olan eğitsel materyaller yalnızca World Wildlife Fund'ın web sitesinde bulunmakta olup, bu özellik sayesinde eğitimcilere ve ailelere vahşi yaşama ilişkin çocuklara aktarabilecekleri bilgi kaynakları sağlanmaktadır. Bu eğitsel materyallerin içerisinde yiyeceklerin ısrafına karşı yapılacaklar, kaplanlar, deniz kaplumbağaları, kutup ayıları, yunuslar, filler ve monark kelebekleri (başlık olarak bulunmakta, türe ilişkin bilgilerin çok yakında ekleneceği ifade edilmektedir) gibi türler hakkında bilgi, bu türlerin korunmasına yönelik neler yapılabileceği, yaşam alanları ve karşılaştıkları tehditlere ilişkin bilgiler yer almaktadır. Bu materyaller öğrencilere, eğitimcilere ve ailelere vahşi yaşamın korunmasına ilişkin çeşitli aktiviteleri ve hayvanların posterlerini sağlamaktadır. Eğitimcilere her bir eğitsel materyalin içinde yer alan aktiviteleri tamamlayan öğrencilerine verebilecekleri başarı sertifikaları da sağlanmaktadır. Aşağıda yer alan şekilde World Wildlife Fund'ın web sitesinde yer alan eğitsel materyaller görülmektedir.

Şekil 2. World Wildlife Fund'ın Eğitsel Materyalleri, <https://www.worldwildlife.org/>, Erişim Tarihi: 10.07.2018

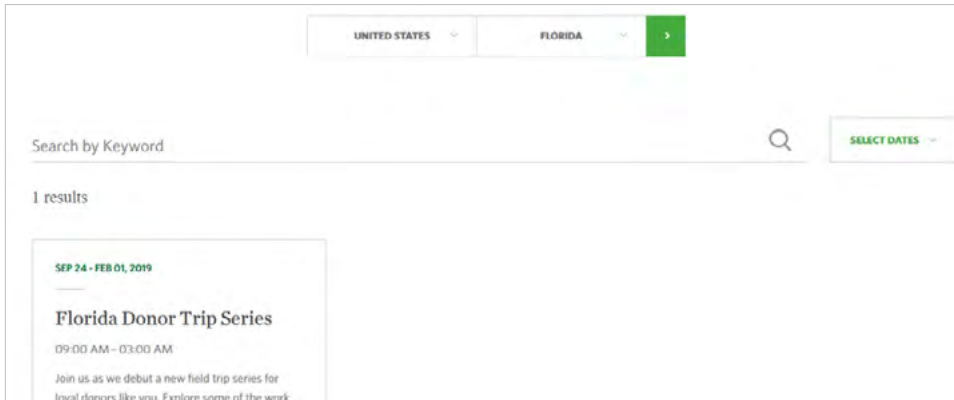
Web siteleri örgütlemek açısından çok farklı alanlardan olan toplumsal hareketlere bir araç sağlamaktadır. Juris (2005), farklı toplumsal hareketler tarafından web sitelerinden çeşitli politik çevrelerde baskı kurabilmek, harekete ilgi duyan insanlar arasında bir ortaklık sağlamak ve harekete geçmeleri yönünde motivasyon kaynağı olmak, çevrimiçi ya da çevrimdışı yeni etkinlikleri planlamak, katılımı arttırmak ve detayları paylaşmak açısından yararlanıldığının altını çizmektedir. Web siteleri çevreci organizasyonlara yerel ve ulusal düzeyde örgütlenmelerinde, yeni üyeleri hareketlerine kazandırmalarında, ekonomik olarak bağışlar toplayarak organizasyonlarını güçlendirmelerinde, elektronik imza kampanyalarıyla ya da elektronik kartlar ile çevrimiçi olarak çevreyle ilgili çeşitli konularda farkındalığın arttırılmasına yönelik eylemlerin gerçekleştirilmesi konusunda çeşitli fırsatlar sağlamaktadır.

Çalışma çerçevesinde ele alınan çevreci organizasyonların web sitelerinde örgütlemek ve harekete geçirmek boyutu dokuz farklı özellik çerçevesinde değerlendirilmiştir. Aşağıda yer alan tabloda gönüllülük olanakları, çevrimiçi imza kampanyaları, e-kart gönderilmesi, yerel eylemlerin örgütlenmesi, ulusal eylemlerin örgütlenmesi, etkinlik takvimi, örgütlenmek için materyal temini, organizasyonlarına üye kazandırılması ve bağış toplanması özelliklerinin web sitelerinde yer alışı sıklığı gösterilmektedir.

Örgütlemek ve Harekete Geçirmek	Toplam Sayı (N=4)
Gönüllülük olanakları (volunteer)	1
Çevrimiçi imza kampanyaları	4
E-kart göndermek	1
Yerel eylemlerin örgütlenmesi	1
Ulusal eylemlerin örgütlenmesi	0
Etkinlik takvimi	0
Örgütlenmek için materyal temini (flyer, banner, toolkits)	0
Organizasyonlarına üye kazandırmak	4
Bağış toplamak	4

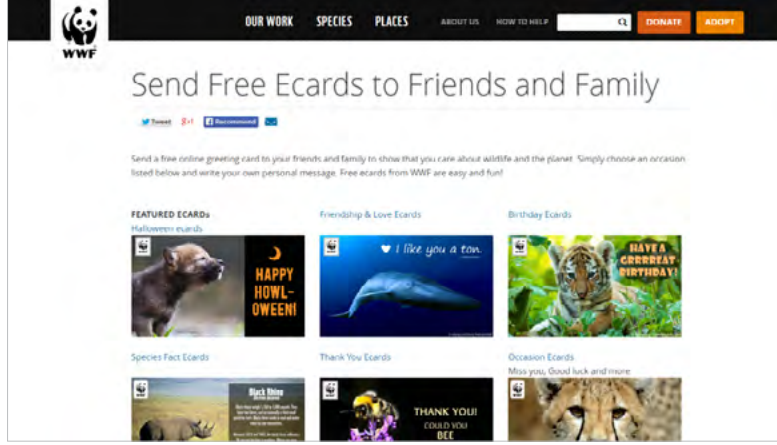
Tablo 3. Örgütlemek ve Harekete Geçirmek Boyutu

Çevrimiçi imza kampanyaları, organizasyonlarına üye kazandırmak ve bağış toplamak özellikleri incelenen web sitelerinin tamamında bulunmaktadır. Gönüllü olarak organizasyon tarafından düzenlenen çevreyle ilgili çeşitli aktivitelere katılıma The Nature Conservancy isimli organizasyon olanak sağlamaktadır. Aşağıda yer alan şekilde organizasyonun web sitesindeki gönüllülerin katılımına açık olan bir etkinliğin duyurusu yer almaktadır.

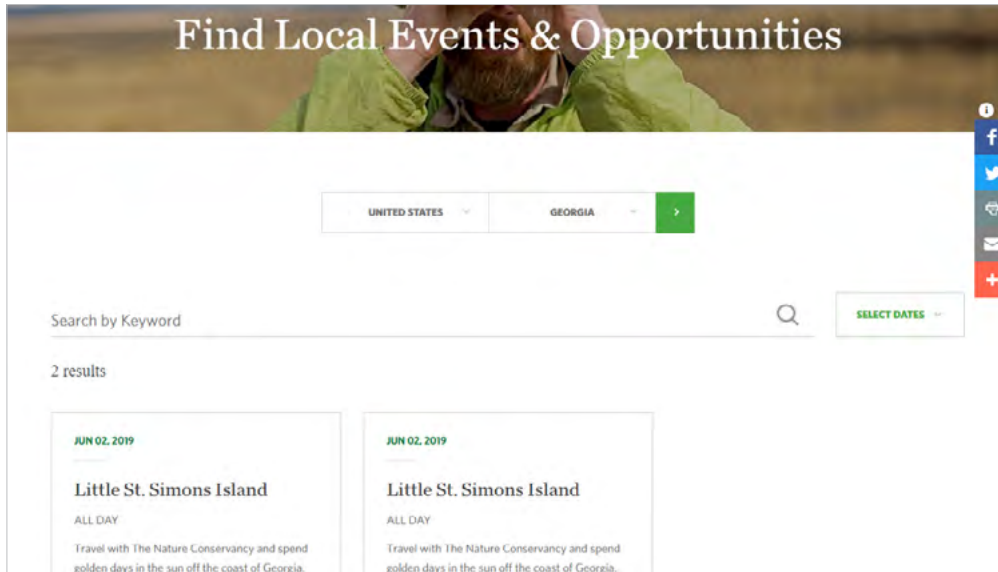

Şekil 3. The Nature Conservancy'nin Gönüllüler İçin Sayfası, <https://www.nature.org/?intc=nature.tnav.logo>, Erişim Tarihi: 10.07.2018

E-kart gönderimine World Wildlife Fund'ın web sitesinde, yerel etkinliklerin organizasyonuna ise The Nature Conservancy'nin web sitesinde yer verilmektedir. Aşağıda yer alan şekillerde organizasyonların web sitelerinden e-kart kullanımıyla yerel eylemlerin örgütlenmesinin örneğine yer verilmektedir.

Şekil 4. World Wildlife Fund'ın E-Kartları Örneği,
https://www.worldwildlife.org/, Erişim Tarihi: 10.07.2018

Şekil 5. The Nature Conservancy'nin Yerel Eylem Örneği,
https://www.nature.org/?intc=nature.tnav.logo, Erişim Tarihi: 10.07.2018

Örgütlemek ve harekete geçirmek boyutu çerçevesinde değerlendirilen ulusal eylemlerin örgütlenmesi, etkinlik takvimi ve örgütlenmek için çeşitli materyallerin temini özellikleri, incelenen web sitelerinin hiç birinde yer almamaktadır.

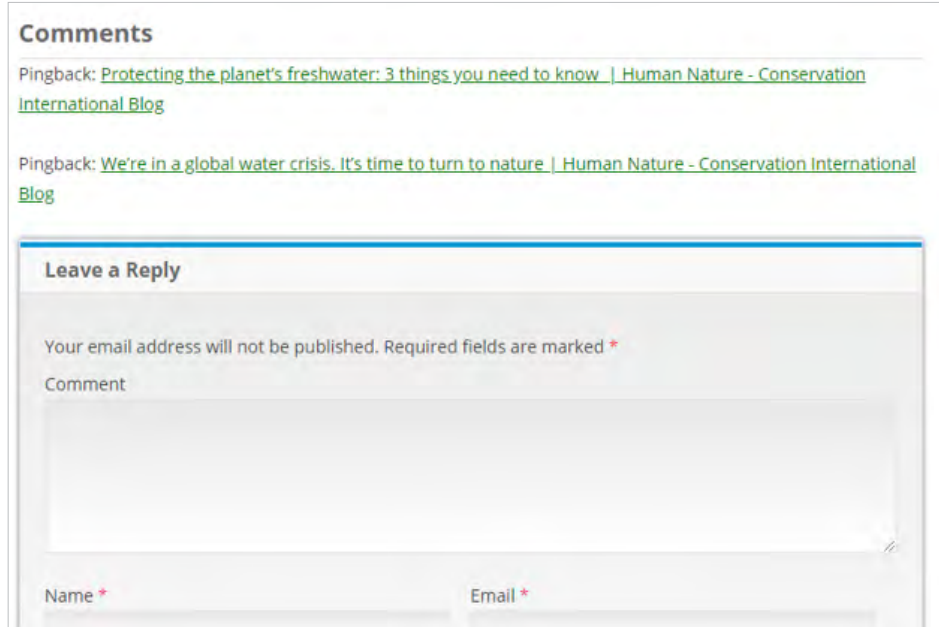
Web siteleri çevreci organizasyonlara yalnızca bilgi aktarmak ve örgütlemek açısından değil, ayrıca hedef kitleleriyle karşılıklı iletişim kurmak açısından da olanak sağlamaktadır. Yeni iletişim ortamlarının etkileşim özelliği sayesinde, web sitelerini kullananlar ileti üretim sürecine doğrudan doğruya katılım sağlayabilmektedir. Bu sayede Kim, Stout ve Vilages (2001)'in vurguladığı üzere mesajların akışı karşılıklı olmakta ve web sitesini oluşturanlarla doğrudan doğruya bir iletişim sağlanabilmektedir. Web sitelerinin kullanıcılarına karşılıklı mesaj alış verişinden yararlanabilmeleri için e-posta adresi, yazılara yorum yazma olanağı ve sohbet gibi farklı iletişim kanallarının sağlanması gerekmektedir.

Çalışma çerçevesinde ele alınan uluslararası çevreci organizasyonların web sitelerinde değerlendirilen son boyut olan iletişim kurma biçimleri; bölge sorumlularının e-posta adresleri, organizasyon başkanının e-posta adresi, organizasyon çalışanlarının e-posta adresi, web sitesinin düzenleyicisinin e-posta bilgisi, haber/blog/makalelerde yazarın e-posta adresi, haber/blog/makalelerde okuyucuların yorum bırakabilmeleri, soru cevap bölümü ve sohbet özellikleri açısından ele alınmıştır. Aşağıdaki tabloda web sitelerinin iletişim kurma biçimleri boyutunun özelliklerine yer verilmiştir.

İletişim Kurma Biçimleri	Toplam Sayı (N=4)
Bölge sorumlularının e-posta adresleri	3
Organizasyonun başkanının e-posta adresi	3
Organizasyonun çalışanlarının e-posta adresi	3
Web sitesinin düzenleyicisinin (webmasterın) e-posta bilgisi	0
Haber/blog/makalelerde yazarın e-posta adresi	1
Haber/blog/makalelerde okuyucuların yorum bırakabilmeleri	2
Soru-cevap bölümü	1
Sohbet	0

Tablo 4. İletişim Kurma Biçimleri Boyutu

Web sitelerinde bölge sorumlularının, organizasyon başkanının ve çalışanlarının e-posta adresleri Conservation International'ın web sitesi haricinde bütün hepsinde yer almaktadır. Web sitesinin düzenleyicisinin e-postası ve sohbet gibi karşılıklı etkileşimin en yüksek düzeyde gerçekleştiği iletişim çeşidi web sitelerinin hiç birisinde yer almamıştır.

Şekil 6. Conservation International Foundation'ın Okuyucu Yorumları, <https://www.conservation.org/>, Erişim Tarihi: 14.09.2018

Soru-cevap bölümü yalnızca Nature Conservancy'nin web sitesinde bulunmaktadır. Web sitelerinde yer alan yazılarda yazarların e-posta adreslerine Environmental Defense Fund'ın web sitesinde; yazılara okuyucu yorumu bırakabilme olanağına Conservation International Foundation ve Environmental Defense Found'ın web sitelerinde yer verilmiştir. Yukarıda yer alan şekilde Conservation International Foundation'ın web sitesindeki okuyucu yorumları gösterilmektedir.

Sonuç

Gerçekleştirilen çalışmada doğanın korunmasına yönelik faaliyet gösteren dört uluslararası organizasyonun; Nature Conservancy, World Wildlife Fund, Conservation International Foundation ve Environmental Defense Fund'ın, web siteleri bilgi sağlamak, örgütlemek ve harekete geçirmek ve iletişim kurma biçimleri açısından içerik analiziyle değerlendirilmiştir. Yeni iletişim ortamlarının farklı alanlardaki toplumsal hareketlerin organizasyonlarına sağladığı avantajlar göz önünde bulundurulduğunda incelenen çevreci organizasyonların web sitelerini ağırlıklı bir biçimde bilgi aktarmak amacıyla kullandığı görülmektedir. Organizasyonlar mücadele ettikleri konularda görsel, işitsel ve metne dayalı olan bilgiyi web sitelerinden paylaşabilmektedir. Hedefledikleri kesimlere bu sayede hızlı, ekonomik ve yer-zaman kısıtlaması olmadan çevresel konularda bilimsel araştırmalardan, güncel sorunlara ve alınabilecek tedbirlere kadar çok çeşitli bilgiyi aktarabilmektedirler. Ayrıca web sitelerinin içeriğinde organizasyonlarına ilişkin geçmişleri, gelecek planları, güncel faaliyetleri, çalışanlarına ilişkin özgeçmiş bilgileri, yıl içerisinde gerçekleştirdikleri faaliyetler ve ekonomik verileri gibi bilgiye yer verilmektedir. Organizasyonların kendilerini bu çeşitlilikte bilgiyle tanıtmaları yeni insanların katılımı, bağışların toplanması, çevrimiçi etkinliklere ve çevrimdışı etkinliklere katılımın arttırılmasına katkıda bulunabilecektir.

Çalışma çerçevesinde web sitesinde değerlendirilen kategorilerin içerisinde örgütlemek ve harekete geçirmek de yer almaktadır. Toplumsal hareketler çevrimiçi ve çevrimdışı etkinlikler düzenlemekte, insanları belirli amaçlar etrafında bir araya getirmekte ve planlanan hedeflere ulaşmak konusunda motive etmekte web sitelerinden yararlanabilmektedir. Ancak ele alınan organizasyonların web sitelerinden yoğun bir biçimde yeni üyeleri bünyelerine kazandırmak, bağış toplamak ve çevrimiçi imza kampanyaları düzenlemek amacıyla kullanmanın ötesine pek geçemedikleri görülmektedir.

Web sitelerinden incelenen özelliklerden sonuncusu iletişim kurma biçimlerine ilişkin olanlardır. Yeni iletişim ortamlarının sağladığı etkileşim unsuru sayesinde bu ortamlarda kurulan iletişimin karşılıklı olduğu görülmektedir. Mesajların iletimi tek yönlü bir akıştan kurtularak, mesaj üretim ve iletim sürecine kullanıcıların da dahil olduğu etkileşimli bir ortamın oluşturulması olanaklı hale gelmiştir. Web siteleri değerlendirilen dört organizasyonun web sitesinde ise karşılıklı iletişimin kurulmasını arttıracak farklı iletişim yöntemlerine olanak sağlanmadığı görülmektedir. Yazılara yorum yazma veya sohbet gibi etkileşimin yüksek bir biçimde gerçekleşebileceği iletişim olanaklarına web sitelerinde yer verilmezken, en yaygın sağlanan iletişim kanalı olarak e-posta dikkatleri çekmektedir.

Uluslararası çevreci organizasyonlarından dört tanesinin web sitesine gerçekleştirilen içerik analizi, web sitelerinin ağırlıklı bir biçimde bilgi sağlamakta kullanıldığını ortaya koymaktadır. Ele alınan organizasyonlar örgütlemek ve harekete geçmek gibi amaçlarla web sitelerini kullanım açısından daha düşük bir seviye sergilemişlerdir. Ayrıca yeni iletişim ortamlarının sağladığı avantajların içerisinde sıklıkla ele alınan etkileşim konusunun önemli unsurlarından olan karşılıklı iletişimin incelenen web sitelerinden yalnızca bir kanaldan (e-posta) sağlanmaya çalışıldığı da gözlemlenmiştir. E-postalar daha düşük düzeyde bir etkileşim sağlanmasının önünü açarken; iletişimin karşılıklı olarak gerçekleşebilmesi için farklı kanalların kullanıcıya sağlanması gerekmektedir.

Kaynakça

Arquilla, J. & Ronfeldt, D. (2001). The advent of netwar (revisited), in *Networks and Netwars: The Future of Terror, Crime, and Militancy*, eds J. Arquilla & D. Ronfeldt, Rand, Santa Monica, 1 –25.

Bell, D, B. D. Loader, N. Pleace and D. Schuler (2004). *Cyberculture : The Key Concepts*, London, New York, Routledge.

Bonchek, M. S. (1995). Grassroots in cyberspace: recruiting members on the Internet or do computer networks facilitate collective action? A transaction cost approach, paper presented at the 53rd

Annual Meeting of the Midwest Political Science Association, Chicago, IL.

Bonchek, M. S. (1997). From broadcast to netcast: The Internet and the flow of political information, PhD dissertation, Department of Political Science, Harvard University.

Brainard, L. A. and Siplon, P. D. (2000). Cyberspace challenges to mainstream advocacy groups: the case of health care activism, paper presented at the 2000 Annual Meeting of the American Political Science Association, Marriot Wardman Park.

Castells, M (2009). Communication Power, New York, Oxford University Press.

Denning, D. E. (2001). Activism, Hacktivism, and Cyberterrorism: The Internet As A Tool For Influencing Foreign Policy, Networks And Netwars: The Future of Terror, Crime, and Militancy Ed.: John Arquilla ve David Ronfeldt Santa Monica, CA: Rand.

Dertouzos, M (1997). What Will Be: How the New Information Marketplace Will Change Our Lives, San Francisco, Harper.

Diani, M. (2000). Social movement networks virtual and real, Information, Communication & Society, vol. 3, no. 3, 386 –401.

Juris, J. S. (2005). The New Digital Media and Activist Networking within Anti-Corporate Globalization Movements, The Annals, Cultural Production in a Digital Age.

Krippendorff, K (1980). Content Analysis, An Introduction to Its Methodology, California, Sage.

Kurniawan, N. I. and S. A. Rye (2014). Online Environmental Activism and Internet Use in the Indonesian Environmental Movement, Information Development, Vol. 30(3), 200–212.

Myers, D. J. (2000). Media, communication technology, and protest waves, paper presented at the Social movement analysis: the network perspective, Loch Lormond, Scotland.

Negroponte, N (1996). Being Digital. AZ, Knopf.

Neuman, W. L. (2004). Basics of Social Research Qualitative And Quantitative Approaches. Boston, Pearson.

Rheingold, H. (1993). The Virtual Community: Homestanding on the Electronic Frontier, Reading, Mass., Addison-Wellsley.

Slevin, J. (2000). The Internet And Society. Cambridge, UK, Polity Press, Malden, MA, Blackwell Publishers.

Stein, L (2009). Social Movement Web Use in Theory and Practice: A Content Analysis of US Movement Websites, New Media Society, 11, 749.

Stout, P, A., J. Villegas, and H. Kim (2001). Linking Learning and Interactivity on Health-Related Web Sites, Health Education Research 16, 6, 721-733.

Tağ Kalafatoğlu, Ş (2015a). Kadın Katılımcıların Sanal Topluluklardaki Deneyimleri Çevrim İçi Bir Hamilelik Topluluğu, Global Media Journal, 6(11), 385-414.

Tağ Kalafatoğlu, Ş (2015b). Çevreci Elektronik İmza Kampanyaları Doğal Kaynakları Koruma Konseyi Natural Resources Defense Council NRDC Örneği, Uluslararası Yeni Medya-Yeni Yaklaşımlar Konferansı Yeni Medyada Barış ve Savaş Dili, 312-335.

Tağ Kalafatoğlu, Ş (2017). Etkileşim: Kavramsal Açıklamalar, Boyutları Ve Kuramsal Yaklaşımlar, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Kongresi, 432-441.

Thompson, J. (1995). The Media and Modernity A Social Theory of the Media. CA, Stanford University Press.

Thurlow, C., L. Lengel and A. Tomic (2004). Computer Mediated Communication: Social Interaction and The Internet, London, Thousand Oaks, Calif.: SAGE.

Nature Conservancy, <https://www.nature.org/?intc=nature.tnav.logo>, Erişim Tarihi: 10.07.2018

World Wildlife Fund, <https://www.worldwildlife.org/>, Erişim Tarihi: 10.07.2018

Conservation International Foundation, <https://www.conservation.org/>, Erişim Tarihi: 14.09.2018

Environmental Defense Fund, <https://www.edf.org/>, Erişim Tarihi: 15.09.2018

The 100 Largest U.S. Charities, https://www.forbes.com/top-charities/list/#tab:rank_industry:Environment_2FAAnimal, Erişim Tarihi: 10.06.2018

Summary

New communication technologies open the way for sharing information, opening new collaborations, realizing joint projects, and sharing documents as audio, picture or video. While the communication process accelerates with these technologies, the flow of the messages becomes multiple. Sharings can be made from one to one, from one to many, from a small group to a small group or between larger groups. New technologies used include intranet, extranet, e-mail, newsgroups, electronic mailing lists and the web, especially the Internet, which points to a total of different technologies.

In the study carried out, four international organizations' websites who are operating for the protection of nature (Nature Conservancy, World Wildlife Fund, Conservation International Foundation and Environmental Defense Fund) have been evaluated with content analysis in terms of providing information, organizing and activating, and communicating. Considering the advantages of the new communication environments to the organizations of social movements in different areas, it is seen that the environmental organizations that are analyzed use their websites mainly to convey information. Organizations can share visual, audio and text-based information on their subjects from their websites. In this way, they can transfer a wide range of information to the target groups, from scientific research, to current problems and measures to be taken, without any restrictions on economic, space and time. In addition, the content of the websites includes information about their organizations such as their past, future plans, current activities, information about their employees, activities carried out during the year and economic data. Organizations introducing themselves with this kind of information can contribute to new people's participation, collecting donations, and increasing participation in online and offline events.

Within the framework of the study, it includes organizing and activating within the categories evaluated on the website. Social movements can organize online and offline events, bring people around specific goals, and motivate them to achieve their planned goals. However, it is seen that the organizations discussed do not go beyond using the websites intensively to recruit new members, collect donations and organize online signature campaigns.

The last of the features examined on the websites are those related to the forms of communication. Thanks to the interaction element provided by the new communication environments, it is seen that the communication established in these environments is mutual. By avoiding the transmission of messages from a one-way flow, it has become possible to create an interactive environment, including users, in the message production and transmission process. On the websites of the four organizations whose websites are evaluated, it is seen that different communication methods that will increase the establishment of mutual communication are not allowed. Communication possibilities such as commenting on articles or chatting will take place at a high level of interactivity, are not included in the websites. Email attracts attention as the most common communication channel.

Content analysis of four international environmental organizations reveals that websites are used to provide information heavily. The organizations discussed showed a lower level in terms of using websites for organizing and taking action. In addition, it has been observed that the mutual communication, which is one of the important elements of the interaction issue, which is frequently discussed among the advantages of new communication environments, is tried to be provided only through a channel (e-mail) from the analyzed websites. While e-mails open the way for a lower level of interaction; different channels must be provided to the user in order to communicate mutually.